

Barometern 18 augusti 2024:

Från Sverige till Japan möts radioamatörer ute i etern

Under de internationella fyrdagarna är det tradition att radioamatörer över hela världen försöker nå varandra genom etern. När Ölands radioamatörer under lördagen befann sig vid Långe Erik fick de både kontakt med Finngrundet i Stockholm, och en amatör i Japan.

Gun-Britt Sjöstedt fick under lördagen kontakt med ett femtiotal andra amatörer. Foto: Samael Atlagic

Vad som började som en blåsig morgon har nu övergått till en solig lördagsförmiddag. Många människor är på plats för att besöka fyren Långe Erik på Ölands nordligaste udde, kanske extra många eftersom lördagen infaller under de internationella fyrdagarna 2024.

Under ett par träd har en grupp människor slagit upp sitt läger och det omisskännliga ljudet av en telegraf bryter av skvalpandet från havets vågor. Under de internationella fyrdagarna har allmänheten möjlighet att besöka annars stängda fyror. Sedan 1993 har helgen också varit de dagar då radioamatörer sökt kontakt med varandra världen över.

– Under fyrhelgen samlas radioamatörer vid fyror och bildar som ett nät över hela världen där vi försöker kommunicera med varandra, säger radioamatören Göran Uvner.

Göran Uvners anropssignal är SM7DMY. Foto: Samael Atlagic

Ölands radioamatörer är en amatörradioförening som funnits sedan 80-talet och som är mycket aktiv. Tidigare i år hölls Radioamatörernas riksorganisation sitt årsmöte på Slottsskolan i Borgholm, och om krisen kommer spelar Ölands radioamatörer en viktig roll.

– Vi har 15 nödradiolådor som kan användas om det blir kris. Skulle el och internet försvinna är det dessa lådor, och vi radioamatörer, som hjälper till så att vi kan kommunicera med varandra på ön ändå, säger Göran Uvner.

Men förutom att vara en del av Ölands krisberedskap menar Uvner att de framför allt är en förening som är till för gemenskap. Förutom deras fysiska träffar kan de ha så kallade radioringar där alla kopplar upp sig samtidigt.

Förr behövde man kunna telegrafi för att få vara radioamatör, i dag är det inte längre ett krav.

– Det kan vara amatörer i Sverige, Tyskland eller Australien, you name it. Man kan prata eller telegrafera med varandra. Oftast pratar man om väder och vind, eller teknik. Man berättar vad för teknik man provat och ger varandra råd, säger Göran Uvner.

För att bli radioamatör krävs ett certifikat och en anropssignal som man får av post- och telestyrelsen. Förr i tiden behövde man kunna telegrafera men det är inte längre ett krav, förklarar Göran Uvner. Samtidigt vill han gärna se att fler kvinnor engagerar sig i amatörradion.

– Det är därför dessa fyr dagar är en win-win, vi får visa upp oss som förening när det är mer folk vid fyren, samtidigt som intresset för oss också kan locka folk som annars inte hade besökt fyren.

Gun-Britt Sjöstedt och Börje Haraldsson är i full gång med att söka kontakt med andra amatörer med hjälp av en dator. Göran Uvner kör på lite äldre teknik och ger sig på att försöka kommunicera med hjälp av morsekod på telegrafan. Snart får han kontakt med Finngrundet, ett fryskepp i Stockholm.

Att prata istället för att telegrafera ställer större krav på tekniken och rätt förhållanden. I bild: Gun-Britt Sjöstedt och Börje Haraldsson. Foto: Samael Atlagic

– Jag har inte strävat efter att nå så många länder som möjligt som vissa gör, men jag har väl haft kontakt med 150 länder de senaste tre åren, säger Göran Uvner.

För radioamatörer räknas vissa områden som länder även om de inte är självständiga stater, till exempel Kanarieöarna. Många radioamatörer strävar efter att få kontakt med så många länder som möjligt, och det finns även olika tävlingar och diplom att utföra och vinna. Men för Göran Uvner är gemenskapen bland radioamatörer viktigare.

– För något år sedan kom det hit några tyskar under fyrdagarna som visade sig vara radioamatörer, så de fick prata med en fyr i Bremerhaven, säger Uvner och fortsätter:

– Amatörradiofolket är ju en viss krets av människor. Jag kan alltid vara säker på att om jag kommer till vilken plats i världen som helst, och får kontakt med en radioamatör, så är det som att man känt varandra i årtal.

Via telegrafen får Uvner kontakt med fryskeppet Finngrundet i Stockholm. För min skull använder han en app för att översätta morsekoden, något som han skämtsamt beskriver som ”fusk”.Foto: Samael Atlagic

Under dagen får radioamatören Gun-Britt Sjöstedt kontakt med ett femtiotal amatörer runt om i världen, där den längsta kontakten var med en japansk radioamatör. Men att komma i kontakt med länder långt borta är egentligen inte det svåra. Det svåra är att ha effektiv teknik och att atmosfären har rätt förhållanden när man försöker kommunicera.

– Det som är riktigt skojigt nu för tiden är DX-peditioner. Det är när ett gäng amatörer åker iväg till en avlägsen plats, som en ö i Söderhavet eller nere vid Sydpolen och så försöker man få kontakt med dem, säger Göran Uvner och fortsätter:

– Har man då tur och mycket skicklighet, och rätt tajming så att man kommer igenom det enorma bruset av andra amatörer som försöker få kontakt samtidigt, så kanske man lyckas.

Samael Atlagic